

Programma Fijn Leven

Hoe gaat het met de inzet vanuit ons als gemeente?

Hieronder volgt een toelichting op de impact van Covid op het programma Fijn leven

Participatie

Binnen het programma Fijn Leven is participatie van onze inwoners en organisaties een belangrijke pijler. Denk aan het wijk- en kerngericht werken en het ambitie gericht beheer. Het is voor ons en onze inwoners en organisaties veel lastiger om goed met alle betrokkenen te overleggen, omdat het fysiek organiseren (van kleine of grote) bijeenkomsten niet mogelijk was/is. Dat betekent dat nieuwe initiatieven en projecten moeizamer van de grond komen en soms ook lopende projecten een wat langere doorlooptijd krijgen. Dit leidt overigens niet tot "directe problemen". Noodzakelijk onderhoud, zoals reparaties aan speeltoestellen en onderhoud aan wegen/paden en riolering, vindt plaats. In sommige lopende projecten duurt het wat langer voordat het eindresultaat ook helemaal gerealiseerd is.

Uitvoering van het werk

Ondanks Corona is er qua onderhoud van (en projecten in) de fysieke leefomgeving normale voortgang geweest, hetzij soms met een iets aangepaste werkwijze. Dit bracht soms ook extra kosten met zich mee. Zo is er bijvoorbeeld extra rijdend materieel ingehuurd, omdat het niet mogelijk was om met de gebruikelijke aantallen personen tegelijk in deze voertuigen plaats te nemen. De kosten hiervoor zijn tot nu toe binnen de beschikbare budgetten opgevangen.

Onderwijs

De uitvoering van het Integraal Huisvesting Plan Onderwijs is gestart en dit leidt tot extra huisvestingsaanvragen en hoge werkdruk. Covid heeft deze werkdruk echter sterk verhoogd.

In het kader van Corona hadden en hebben wij een coördinerende rol, waar nodig zelfs sturend. Deze rol heeft de opdrachtgever onderwijs en vervoer voor de scholen, kinderopvang en gastouderbureaus opgepakt. Interne collega's en externen kunnen met vragen rondom deze 3 doelgroepen terecht bij deze opdrachtgever. Intern was er veel afstemming tussen diverse collega's en GBT over diverse casussen/vraagstukken. Deze rol is in de tweede lockdown afgeschaald. De beoordeling van bijvoorbeeld kwetsbare kinderen kwam meer bij de organisaties terecht. Tijdens beide lockdowns zijn er enquêtes uitgezet onder scholen, kinderopvangorganisaties en gastouderbureaus. In de raadsbrief vanuit het sociaal domein is hier specifiek op ingegaan. Informatie werd verstrekt aan onder andere gemeentelijk beleidsteam en VNG. Daarnaast wordt deze informatie gebruikt als input voor de hotspot monitor corona.

Ook is er extra werk door aanvragen in het kader van de SUVIS (zie verderop). Door bovenstaande was het noodzakelijk extra capaciteit en expertise in te huren.

Ook de kinderopvang inspecties door de GGD hebben een achterstand opgelopen. Dit heeft landelijk aandacht. Dit heeft tot nu toe nog geen problemen opgeleverd. Het vraagt wel meer geduld van aanvragers van nieuwe kinderopvanglocaties.

Hoe gaat het met de inwoner?

Vanuit Fijn Leven hebben we vooral last van een moeizamere communicatie met onze inwoners. Dat is wederzijds. Zoals hierboven beschreven zijn vooral participatietrajecten moeizamer. Inwoners werken meer vanuit huis en ergeren zich sneller aan buurtbewoners. Het lijkt alsof er minder verdraagzaamheid is. Mensen zijn meer thuis, daardoor worden meer MOR meldingen (meldingen openbare ruimte) gemaakt.

Wat zijn de verwachtingen voor de (middel)lange termijn?

Buiten hetgeen al beschreven, is het nog niet scherp van de uiteindelijke gevolgen van Corona precies zullen zijn voor wat betreft het programma Fijn Leven. Op dit moment bewegen we binnen het programma zo goed mogelijk mee op de beperkingen (en gevolgen voor zover van toepassing) als gevolg van Corona.

Financiën

We merken wel dat projecten in buurten, wijken en kernen gemiddeld gezien een wat langere doorlooptijd kennen en nieuwe projecten langzamer opstarten. Zo zien we dat de extra door de raad beschikbaar gestelde gelden in het kader van wijk- en kerngericht werken moeizaam worden aangesproken. Vanuit deze gelden is er extra geld beschikbaar voor nieuwe projecten in wijken en kernen. Mede door Corona komen projecten en initiatieven minder snel van de grond.

Kosten voor afvalverwerking (afvalstoffenheffing voor huishoudens)

We zien dat door Corona mensen meer thuis blijven. We zien daarom ook dat er meer huishoudelijk afval/grondstof wordt ingezameld (afval dat normaliter via bedrijven of horeca wordt ingezameld en verwerkt). We verwachten dat de kosten voor inzameling en verwerking van de grotere hoeveelheden afval/grondstoffen binnen de afvalstoffenbegroting opgevangen kunnen worden en geen invloed hebben op de hoogte van de afvalstoffenheffing voor huishoudens. We analyseren op dit moment de verschillende afvalstromen en zullen daar zodra wij de analyse gereed hebben u over informeren.

Specifiek ten aanzien van onderwijs:

'Cofinanciering bij Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS)'

De Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS) is een uitkering voor gemeenten om het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen te verbeteren. Het gaat vooral om de financiering van bouw- en installatiekosten. Gemeenten kunnen de aanvraag indienen van 4 januari 2021 tot en met 30 juni 2021.

Belang van ventilatie in schoolgebouwen

De coronacrisis heeft het belang van goede ventilatie in gebouwen, en scholen in het bijzonder, onderschreven. Het kabinet heeft daarom besloten in te zetten op het verbeteren van het binnenklimaat op scholen, oftewel het frisser maken van scholen. Hierbij gaat het om het verhelpen van situaties waar niet aan de regelgeving of aanvullende richtlijnen wat betreft het binnenklimaat wordt voldaan. Bij deze korte termijnmaatregelen vindt het kabinet het belangrijk dat wordt gekeken naar de samenhang met lange termijnplannen, zoals de klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050 uit het klimaatakkoord en de sectorale routekaarten verduurzaming maatschappelijk vastgoed die de sectoren hebben opgesteld. Bij voorkeur en indien reeds aanwezig hebben de maatregelen een basis in een meerjarig Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHPO).

Doel van de regeling en cofinanciering

De SUVIS richt zich op gemeenten die geld beschikbaar willen stellen voor schoolgebouwen in het funderend onderwijs, dus primair en voortgezet onderwijs inclusief het speciaal onderwijs. De verantwoordelijkheid voor huisvesting van verticale scholengemeenschappen en agrarische opleidingscentra valt onder de Wet educatie en beroepsonderwijs (zie artikel 76v.1 Wet op het voortgezet onderwijs respectievelijk artikel 2.6 Wet educatie en beroepsonderwijs). Zij kunnen geen aanspraak maken op deze regeling, omdat deze regeling gericht is op het construct waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor nieuwbouw en het schoolbestuur voor onderhoud.

Het doel van de regeling is om gemeenten en schoolbesturen die nu nog onvoldoende middelen hebben handelingsperspectief te geven. De overige 70 procent van de kosten moet tot stand komen door middel van cofinanciering. Vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting kunnen gemeenten en schoolbesturen samen afspraken maken over de verdeling van deze 70 procent, om zo te komen tot het totale benodigde bedrag aan investeringen in het gebouw.

De middelen dienen te worden ingezet voor het bekostigen van projecten die middels noodzakelijke en energiezuinige ventilatiemaatregelen en de daarbij behorende flankerende maatregelen het binnenklimaat van het gebouw verbeteren en eventueel energiebesparing realiseren. Het betreft een eenmalige specifieke uitkering en omdat het van belang is dat schoolbesturen en gemeenten hier snel mee aan de slag gaan dienen de projecten zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 1 januari 2022 van start te gaan.

Toelichting op de regeling

De specifieke uitkering is gericht op noodzakelijke en energiezuinige ventilatiemaatregelen en de daarbij behorende flankerende maatregelen, te weten een kooldioxidemeter per onderwijsruimte en een energiebeheersysteem, en eventueel aanvullende maatregelen gericht op het voldoen aan de eisen voor een energiezuinig binnenklimaat. Hiermee wordt beoogd de schoolgebouwen die nu niet voldoen, zo snel als mogelijk (binnen uiterlijk 3 jaar) te laten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, zoals het Bouwbesluit en de Arboregelgeving, en de aanvullende richtlijnen van de Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM). Tevens kan hiermee een bijdrage worden gerealiseerd aan het verbeteren van de energieprestatie en duurzaamheid van de schoolgebouwen. Het aanbrengen van ventilatie kan, zeker in gebouwen waarin nog

geen ventilatiesysteem aanwezig was, leiden tot een hoger energieverbruik. Daarom voorziet deze regeling ook in het bekostigen van flankerende energiebesparende maatregelen om het uiteindelijke energieverbruik (en daarmee ook de CO₂-uitstoot) te beperken of gelijk te houden.

Aanvragen (gebruik van regeling)

Gemeenten kunnen per project een aanvraag voor deze eenmalige uitkering doen. Een project betreft 1 of meerdere schoolgebouwen op dezelfde locatie. Het aantal aanvragen dat we kunnen indienen is onbeperkt. We krijgen maximaal 30% van de totale kosten en in totaal maximaal € 1 miljoen per aanvraag. We krijgen dit bedrag, indien de aanvraag wordt toegewezen, het bedrag als voorschot.

Op dit moment zijn onze scholen druk doende met het inventariseren van ventilatieverbeteringen en hebben we zicht op 11 aanvragen. Een aantal aanvragen betreft plannen die ook zijn opgenomen in het IHP Onderwijs Berkelland. Een aantal aanvragen betreft nieuwe projecten (specifiek naar aanleiding van ventilatie). We weten niet of onze aanvragen uiteindelijk ook door het Rijk gehonoreerd worden. We hebben op dit moment ook nog niet precies in beeld welke cofinanciering er van de gemeente wordt verwacht door de scholen. In sommige gevallen zit de cofinanciering in ventilatie al opgenomen in plannen in het IHP, omdat je bij nieuwbouw/renovatie vaak ook investeert in ventilatiesystemen. Over elke aanvraag gaan we met het schoolbestuur in gesprek over de cofinanciering. We zullen in beeld brengen wat de gewenste cofinancieringsbehoefte door de gemeente is. Deze wordt uiteraard aan u voorgelegd voor besluitvorming. De regeling houdt rekening met het feit dat gemeenteraden ook nee kunnen zeggen tegen cofinanciering. Op dat moment gaat de investering (waarschijnlijk) niet door en moeten wij de eventueel toegewezen uitkering “afzeggen”.

Het is op dit moment dus nog niet duidelijk voor welk bedrag wij als gemeente gevraagd worden om te financieren. Zodra duidelijk is wat de scholen van ons verlangen qua cofinanciering zullen wij ons tot u wenden.